

Vognen med bundkæder gør det let at fordele græsset over hele siloen.

Der kan godt være trængsel når tre traktorer kører i siloen på én gang: Sammenpresning, stakudjævner og vognen med græs.

Stakudjævneren får hjælp af frontlæsseren der, hvor græsset ligger i for store bunker.

De fem T'er der giver god ensilage

Lars Kristensen lærte noget på landbrugsskolen som har fulgt ham siden

Af Torben Worsøe

Foto: Peter Hvid,
Videncenret for landbrug

Tidligt, tørt, tempo, tryk og tæt afdækning. De fem T'er...

Allerede på landbrugsskolen lærte Lars Kristensen, Elmegården, hvordan man laver god ensilage. Opskriften har han holdt sig til siden.

"Det var ikke helt dumt, det vi lærte dengang," siger Lars Kristensen, der i dag driver Elmegården med 300 køer i nærheden af Karup sammen med

sin kone Dorthé.

"Du kan ikke indlade en eneste ting i det her," fortsætter han.

Sammen med to andre landmænd er han i tredje sæson inde i et maskinfællesskab, hvor de ejer alt udstyr til græs, gylle og majs - bortset fra fin-snitteeren.

"Det sikrer, at vi får taget græsset på det helt rigtige tidspunkt. Vi har blanding 45, og det kan ændre sig 0,1 kg tørstof på tre - fire dage. Jeg så, at to dage efter vi havde skårlagt

den, var den skredet et sted, hvor vi ikke havde slået græsset. Det drejer sig altså om at være uhyggelig rettidig," siger Lars Kristensen.

Skårlægger to dage

Strategien i græsslættet på Elmegården er effektiv. Græsset skårlægges over to dage.

"Vi starter om eftermiddagen den ene dag og bliver ved frem til duggen falder. Så fortsætter vi næste dag efter at duggen er fordampet," fortæller Lars Kristensen.

Græsset ligger fra fem timer til halvandet døgn før det bliver snittet. Det afhænger af vejret. "Man skal have det i fingrene, hvornår græsset skal snittes," siger Lars Kristensen.

Kædevogn og stakudjævner

Tempo sikrer de store marker og transporten i kædevogn samt stakudjævneren.

Kædevognen gør det lettere at læsse af i stakken.

"Med en tipvogn, som vi brugte før, kan man højst for-

Den Europæiske Union ved Den Europæiske
Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet
for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget
i finansieringen af projektet.

Tynde, tynde lag. Jo tyndere, jo bedre er det faktisk. Og med en mand, der er trænet i at køre med stakudjævner, bliver lagene tilpas tynde.

På Elmegården laves der det kommende år forsøg med ensilagebolde udviklet af Ole Green. Boldene måler temperaturen inde i ensilagen og sladrer derfor om tilstanden året igennem og for eksempel ved udtagningen. Vi vender tilbage til dette forsøg.

dele læsset ud over 10 meter. Kædevognen kan fordele læsset i hele stakken. Stakudjævneren deler græsset ud i tynde lag," fortæller Lars Kristensen.

"Men man skal kunne køre med den. Vi har en, der efterhånden er udlært, og så er den effektiv."

I de siloer, der er brede nok, kører stakudjævneren i den ene side mens traktoren, der bruges til sammenpresning kører i den anden. Der er ham, der presser sammen, der dirigerer, hvor stakudjævneren skal køre.

"Før var det andenrangsarbejde, at køre i stakken. Men det er faktisk det vigtigste arbejde, og det har vi lært," understreger Lars Kristensen.

Traktoren til sammenpres-

ning vejer 13 tons og kører med tvillingehjul.

Otte mand dækker af

Maskinfællesskabet betyder,

at der er masser af folk til at dække ensilagen af. Og det opfatter Lars Kristensen som både en stor hjælp og som særdeles vigtigt.

"Før stod man nogle gange dagen efter, at maskinstationen var kørt alene sammen med en elev og skulle dække af - samtidig med, at vi havde travlt med noget andet. Nu er vi otte til at hjælpe hinanden. Det er noget, der virker," understreger han.

På Elmegården bruges der underlagsfolie.

"Vi kan nikke bevise, at det har en effekt, men det virker som en billig forsikring," begrundet Lars Kristensen sit valg.

Så læsses der af igen. Kædevognen er langt mere effektiv end tipvognen.